

Översikt

Hälso- och sjukvård, nivå 1 och 2

Böckerna *Hälso- och sjukvård, nivå 1* och *Hälso- och sjukvård, nivå 2* är utformade efter Skolverkets centrala innehåll för ämnet. Denna översikt visar övergripande kopplingar mellan kapitel och förtydligar därmed progressionen i ämnet hälso- och sjukvård. Hänvisningarna synliggörs också i böckerna. På så sätt blir det tydligt vilka kapitel som bygger på varandra och hur eleverna rör sig från nivå 1 till nivå 2. Ytterligare specifika kopplingar kan finnas, men syns inte i denna översikt.

Nivå 1 Kapitel och centralt innehåll	Nivå 2 Kapitel och centralt innehåll
 1. Risk- och friskfaktorer • Frisk- och riskfaktorer och deras påverkan på människors hälsa och livskvalitet, däribland motion, rekreation och kost.	 1. Folkhälsa och levnadsvanor • Vad som kännetecknar hälsofrämjande levnadsvanor samt hur folkhälsoarbete kan bedrivas på individ-, grupp- och samhällsnivå. • Levnadsvanor som påverkar hälsan, däribland stress samt rökning, alkohol och andra droger.
2. Planera, genomföra och dokumentera • Planering, genomförande, dokumentation och utvärdering av egna arbetsinsatser. Utförande av hälso- och sjukvårdsuppgifter på ett pedagogiskt, etiskt och hygieniskt sätt med respekt för alla människors lika värde samt i enlighet med lagar och andra bestämmelser.	Del i kapitel 6 • Planering, genomförande, dokumentation och utvärdering av egna arbetsinsatser.
3. Vanliga sjukdomstillstånd – symtom, diagnos och behandling • Vanliga sjukdomstillstånd, däribland diabetes, hjärt-kärlsjukdomar, stroke och epilepsi. Riskfaktorer, symtom, diagnoser och behandlingar vid vanliga sjukdomstillstånd. • Andningsorganens sjukdomar såsom astma, luftvägsinfektioner och pneumoni. • Egenvård.	3. Vanliga sjukdomar och skador – symtom, diagnos och behandling • Olika sjukdomstillstånd, däribland cancer, kroniskt obstruktiv sjukdom (KOL), mag-tarmkanalens sjukdomar och nervsystemets sjukdomar. Riskfaktorer, symtom, diagnoser och behandlingar vid olika sjukdomstillstånd. • Undersökningsmetoder, behandlingar och medicinskt omhändertagande. • Vanliga skador, däribland skallskador och frakturer. • Egenvård i samband med vanliga sjukdomar.

Nivå 1 Kapitel och centralt innehåll	Nivå 2 Kapitel och centralt innehåll
4. Symtom och symtomlindring - Symtomlindring vid illamående, kramper, andnöd, oro och ångest. - Smärta och smärtbehandling.	4. Smärta och smärtbehandling Olika typer av smärta samt farmakologisk och annan smärtbehandling.
5. Hygienrutiner och infektionskänslighet Hygienrutiner för sterilt arbete och möte med patienter med infektionskänslighet.	5. Hygienrutiner för specifika smittor Hygienrutiner för specifika smittor, däribland blodsmittor och multiresistenta bakterier.
6. Medicintekniska uppgifter och teknisk utrustning - Medicintekniska uppgifter, däribland blodtrycks- och pulskontroller, temperaturmätningar, urinprover och enklare såromläggningar. - Användning av digitala hjälpmedel och annan teknisk utrustning	6. Hälso- och sjukvårdsuppgifter - Hälso- och sjukvårdsuppgifter och hur dessa arbetsuppgifter delegeras. - Utförande av hälso- och sjukvårdsuppgifter på ett pedagogiskt, etiskt och hygieniskt sätt i enlighet med lagar och andra bestämmelser, däribland provtagning, sondmatning och sugning av övre luftvägar, insulingivning samt hantering av dränage, stomi och kvarliggande respektive intermittent kateter. - Planering, genomförande, dokumentation och utvärdering av egna arbetsinsatser. - Användning av digitala hjälpmedel och annan teknisk utrustning.
7. Första hjälpen och HLR Första hjälpen och vuxen-HLR samt åtgärder vid luftvägsstopp och stabilt sidoläge.	7. Hjärt-lungräddning Barn-HLR och S-HLR (hjärt-lungräddning för sjukvårdspersonal) vuxen.
8. Bemötande och kommunikation Bemötande av och kommunikation med patienter, närstående och personal med hänsyn till individ och kultur.	2. Personcentrerad vård Personcentrerad vård och interprofessionella samarbeten.
9. Kriser och krisreaktioner Människors fysiska, psykiska, sociala och existentiella reaktioner vid ohälsa och i krissituationer samt hur de kan bemötas.	8. Bemötande och stöd i krissituationer - Människors fysiska, psykiska, sociala och existentiella reaktioner vid ohälsa och i krissituationer samt hur de kan bemötas, däribland psykosocialt stöd. - Bemötande av och kommunikation med patienter, närstående och personal i krissituationer.
10. Etiska frågeställningar Etiska frågeställningar inom hälso- och sjukvård och rätten till en värdig död.	9. Etiska frågeställningar i samband med akuta och andra sjukdomar Etiska frågeställningar i samband med akuta och andra sjukdomar.

Nivå 1 Kapitel och centralt innehåll	Nivå 2 Kapitel och centralt innehåll
	10. Assisterande uppgifter • Assistans vid undersökningar och behandlingar.
	11. Pre- och postoperativ vård • Pre- och postoperativ vård.
	12. Näringslära • Nutritionslära samt energi-, närings- och vätskebehov vid sjukdom.

Centrala begrepp inom hälsa samt inom hälso- och sjukvårdsområdet behandlas löpande i alla kapitel.